

AKATALPA

Temmuz 2018 - Sayı 223

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Hakan CEM

DÜNYANIN DAR SOKAĞINDA

annem mualla cem'in
89. yaş anısına

oturuyorum – sandalyenin yorgunluğu
gülümsüyor, tutsak sesi
kim büyüttü seni?

yasemin çiçeği! – bahçe kapısına sarılan
gözleriyle, uzun yıllara duran
yasemin çiçeği! – yorgun düşerek...

susuyor iç çeken kış rüzgârı
iniltili sesiyle emilen sütün
mayhoş tadı! – mermer yontuyor...

(...)

ölümün tazecik gençliği!

(...)

(uyanıp yaz ikindileri dudağında,
daha şimdi sen vardın, diyor
dünyanın dar sokağında.)

Levent KARATAŞ

AĞIT

Para Allah istemez

Allah para istemez

Allah altın dökermiş ama
Dua okuyan özçocuklarına elleriyle
(Şeytana karşı dua eden üvey çocuklarına da)
Apartmandan aşağı dünyalara
Başından aşağı Yusuf'un ve Joseph'in
Yusuf'un; 12.Sürenin. Joseph'in; İsa soyunun.

Konyalılar bıçak gösterince 'Allah'ın Çocukluğu'na
Para isteyince Medya Towers'tan
Dünyalık kurmacasına kandırılıp devletçe;
Korkunç geceler geçmiş barbarlarla
Belirsiz rüyâ tabirleri
Rus ruleti
Küfürleşmeler
Provokasyonlar!

Cılız güneşli Nisanlarda
Panjurdan yarı-deli sesiyle dedim;
-Ben yine gelirim Yurt'tan
Kızkardeşlerimi öldürmeyin!

Acıbarem, Nisan 2018

Şair

BERİN TAŞANI

kaybettik.

Amasya-Merzifon, 09.11.1928 - İzmir, 17.06.2018.

Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz...

Ahmet Akarsu, Necati Albayrak, Hüseyin Alemdar, Naci Bahtiyar, Cengiz Bayer, Dilek Bayram, Hakan Cem, Fikret Çelik, Ramis Dara, Oresay Özgür Doğan, Osman Serhat Erkekli, Salih Gözek, Nihan Işıker, Muammer Karadaş, Ayfer Karakaş, Levent Karataş, Hüseyin Korkmaz, Volkan Odabaş, Hüseyin Peker, Mehmet Rayman, Muharrem Sönmez, Ramazan Teknikel, Umut Temur, Şerif Temurtaş.

ŞAİR & YAZAR AKRABALIKLARI

Ramazan TEKNİKEL

*Mevlana & Sultan Veled (baba & oğul)
*Recaizade Mahmut Ekrem & Umur Talu (dede & torun)
*Ziya Gökalp & Cahit Sıtkı Tarancı & Süleyman Nazif (teyze çocukları)
*Süleyman Nazif & Faik Ali Ozansoy (kardeş)
*Ali Faik Ozansoy & Munis Faik Ozansoy (baba & oğul)
*Halit Fahri Ozansoy & Süleyman Nazif'in yeğeni
*Halit Fahri Ozansoy & Gavsî Halit Ozansoy (baba & oğul)
*Halit Fahri Ozansoy & Ziya Gökalp'in teyzesinin torunu
*Namık Kemal & Nermin Menemencioğlu (dede & torun)
*Ziya Gökalp & Cahit Sıtkı Tarancı & Süleyman Nazif (teyze çocukları)
*Refik Halit Karay'ın teyzesi; Bülent Ecevit'in babaannesi
*Halide Edip Adıvar & A. Adnan Adıvar (eş)
*Nazım Hikmet & Memet Fuat (Baba & üvey oğul)
*Vâlâ Nureddin & Müzehher Nurettin (eş)
*Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun eşi Leman Hanım; Murat Belge'nin halası
*Ali Ulvi Elöve & İtir Gürdemirel (dede & torun)
*Orhan Veli Kanık & Adnan Veli Kanık (kardeş)
*Halide Nusret Zorlutuna & İsmet Kür (kardeş)
*Halide Nusret Zorlutuna & Emine Işınsu (anne & kız)
*İsmet Kür & Pınar Kür (anne & kız)
*Nurullah Ataç & Meral Ataç (baba & kız)
*Ceyhan Atuf Kansu & Işık Kansu (baba & oğul)
*Dursun Akçam & Alper Akçam & Taner Akçam (baba & oğullar)
*Sabahattin Ali & Filiz Ali (baba & kız)
*Salah Bırsel & Mehmet Güreli (dayı & yeğen)
*Cahit Irgat & Mina Urgan & Mustafa Irgat (baba & anne & oğul)
*Bedri Rahmi Eyüboğlu & Sabahattin Eyüboğlu (kardeş)
*Bedri Rahmi Eyüboğlu ve Sabahattin Eyüboğlu & İsmet Zeki Eyüboğlu'yla amca çocukları
*Cevat Şakir Kabaağaç & Sina Kabaağaç (baba & oğul)
*Lütfü Oğuzcan & Ümit Yaşar Oğuzcan (baba & oğul)
*Hasan Ali Yücel & Can Yücel (baba & oğul)
*Behçet Necatigil & Ayşe Sarısayın (baba & kız)
*Tarık Buğra & Nursel Duruel (dayı & yeğen)
*Cemal Süreya & Mehmet Seyda (bacanak)
*Arif Damar & Nice Damar (baba & oğul)
*Muammer Hacıoğlu & Volkan Hacıoğlu (baba & oğul)
*Turgut Uyar & Tomris Uyar (eş)
*Cemal Süreya & Zühal Tekkanat /Elif Sorgun/ (eş)
*Samih Rifat Bey & Oktay Rifat & Samih Rifat (baba & oğul & torun)
*Ümit Kaftancıoğlu & Öztürk Tatar (amca & yeğen)
*Cemil Meriç & Ümit Meriç (baba & kız)
*Yunus Nadi Abaloğlu & Nadir Nadi & Doğan Nadi (baba & oğullar)
*Selahattin Batu & Pelin Batu (dede & torun)
*Samim Kocagöz & Halil Kocagöz & Ferzan Gürel (kardeş)
*Salim Şengil & Nezihe Meriç (eş)
*Cevdet Kudret & İhsan Kudret (eş)
*Hasan Hüseyin Korkmazgil & Azime Korkmazgil (eş)
*Samet Ağaoğlu & Mustafa Kemal Ağaoğlu & Tektaş Ağaoğlu (baba & oğullar)
*Ahmet Ağaoğlu & Samet Ağaoğlu & Mim Kaf Ağaoğlu & Tektaş Ağaoğlu baba & oğullar & torun)
*Nihal Atsız & Yağmur Atsız (baba & oğul)
*Behzat Ay & Taner Ay & Aydan Ay (baba & oğul & kız)

*Çetin Altan & Solmaz Kamuran (eş)
*Metin Altıok & Füsün Akatlı (eş) ayrıldı
*Metin Altıok & Nebahat Çetin (eş)
*Metin Altıok & Zeynep Altıok (baba & kız)
*Behçet Aysan & Eren Aysan (baba & kız)
*Bahattin Karakoç & Abdurrahim Karakoç & Ertuğrul Karakoç kardeş)
*Rasim Özdenören & Alaattin Özdenören (ikiz kardeş)
*Duygu Asen & İnci Asena (kardeş)
*Vüsat O. Bener & Erhan Bener & Bilge Bölükbaşı (kardeş)
*Erhan Bener & Yiğit Bener (baba & oğul)
*Sabahattin Kudret Aksal; Nazlı Eray'ın halasının eşi
*Nusret K. Otyam & Fikret Otyam (kardeş)
*Mustafa Miyasoğlu & Emre Miyasoğlu (baba & oğul)
*Mümtaz Soysal & Sevgi Soysal (eş)
*Özdemir İnce & Abdülkadir Bulut (kayınbirader & enişte)
*Tarık Dursun K. & Faruk Kakinç (kardeş)
*Faruk Kakinç & Halit Kakinç (baba & oğul)
*Adnan Özyalçın & Sennur Sezer (eş)
*Vedat Türkali & Barış Pirhasan (baba & oğul)
*Hilmi Yavuz & Ali Hikmet Yavuz (baba & oğul)
*Özdemir İnce & Orhan Alkaya (kayınpeder & damat)
*Nihat Ziyalan & Mustafa Ziyalan (baba & oğul)
*Erdoğan Alkan & Elif Su Alkan & Tozan Alkan (baba & kız & oğul)
*Cevat Çapan & Gönül Çapan & Alişan Çapan (baba & anne & oğul)
*Abdullah Akay & Oğuzhan Akay (baba & oğul)
*Demir Özlü & Tezer Özlü & Sezer Duru (kardeş)
*Ataol Behramoğlu & Nihat Behram (kardeş)
*Ataol Behramoğlu & Barış Behramoğlu (baba & kız)
*Ataol Behramoğlu & Nihat Behram & Onur Behramoğlu (amcalar & yeğen)
*Aşar Timuçin & Ali Timuçin (baba & oğul)
*Özker Yaşın & Mehmet Yaşın & Neşe Yaşın (baba & oğul & kız)
*Müşak Erenus & Bilgesu Erenus (eş) ayrıldılar
*Özer Ciravoğlu & Öner Ciravoğlu & Ömer Ciravoğlu (kardeş)
*Necdet Tezcan & Özlem Tezcan Dertsiz (baba & kız)
*Zafer Doruk & Taner Cindoruk (baba & oğul)
*Özgen Seçkin & Alaattin Topçu (dayı & yeğen)
*Abdülkadir Budak & Emel Güz & Orhan Göksel (baba & kız & oğul)
*Hüseyin Ferhad & Mehmet Hameş (kardeş)
*Müge İplikçi & Ruşen Çakır (eş)
*Behiç Ak & Sevim Ak (kardeş)
*Tarık Günersel & Füsün Günersel & A. Barış Günersel (baba & anne & kız)
*Oğuz Özdem & Filiz Özdem (eş)
*Hüseyin Alemdar & Serap Aslı Araklı (baba & kız)
*A. Ali Ural & Nuriye Akman (kardeş)
*Murat Yalçın & Elif Sofya (Eş)
*Hüseyin Çiftçi & Fuat Çiftçi (baba & oğul)
*Mustafa Fırat & Berna Olgaç (eş)
*Güneş D. Yıldırım & Cevahir Bedel (kız kardeş)
Osman Mehmed & Cevahir Bedel (eş)
*Neval Savak & Neda Olsoy (anne & kız)

ATEŞTEN OYULANLAR VEYA IŞIK YANIĞI

I/ ASIM ABİ, CANIM BENİM

Ağlaya ağlaya ettim sabahı gözyaşım sel oldu coştu
Da veremedim ah Asım Bezirci'ye bir yudum su

Asım Abi canım benim kanımda hiç sönmeyen yangın

Durur orda güzel durur orda esmer durur orda karınca
Su içmeye eğilir de kurur pınar, kurur ırmak, kurur onca

Asım Abi canım benim kanımda hiç sönmeyen yangın

Yolcuymdu Asım Abi en ücre patikalarında dünyanın
Asla bükülmezdi ödünsüz duruşu vardı gök kayanın

Asım Abi canım benim kanımda hiç sönmeyen yangın

Matarasında taşırdı şiirle öyküyü yol boyunca
Ah çekti inledi dağlar, koyaklar, ırmaklar duyunca

Asım Abi canım benim kanımda hiç sönmeyen yangın

Gözdü Asım Abi bütün kütüphanelerinde İstanbul'un
En çalışkan öğrencisiydi Asım Bezirci adlı okulun

Asım Abi canım benim kanımda hiç sönmeyen yangın

Vururdu kazmayı acımadı en eski kitapların yüreğine
Dolamıştı, acımamıştı güzel ve ince sözün saçını bileğine

Asım Abi canım benim kanımda hiç sönmeyen yangın

Gülüştü o konuştu o sevişti o bitmez bir ipti bilim, iğinde
Ölümsüz bir pusula artık o kanayan yüreklerin derinliğinde

Asım Abi canım benim kanımda hiç sönmeyen yangın

Öldü gitti ne gerçeklikten verdi ödün insan sevgisinden ne
de
Örümcekti o ördü de ağını en sert acılardan, hep gülümsedi
yine de

Asım Abi canım benim kanımda hiç sönmeyen yangın

Oya gibi işlerdi yazıyı en ince ipek patiskalarda
Karıncayla ağustos böceği birleşmişti, ömrü sızdı sulara

Asım Abi canım benim kanımda hiç sönmeyen yangın

Ah Asım Abi ah, kargış onlara binlerce kargış o zorbalara
Dünyanın en lirik insanını boğdular korkak bir dumanla

Asım Abi canım benim Asım Abi canım benim Asım Abi
canım benim

Ocak/Şubat 2018 (Avrupa Konutları/1)

DİŞİL ZAMAN

çağırırsan gelirim dedi kadın ona
çağırıldı, gelmedi kadın

sesinden esen büyüün
rüzgarını saçımda akladım
bu yüzden susuz kaldı başımdaki kırlarım
parçalanmanın kabulünü
nakşettim göğsümün sarhoşluğuna

rengini körelten sabahların içinde
Oltayı atıp senin fikrini
yakalamak istedim,
dedi kadın ona

çiğ tanelerinde kırılan ışığı
akıttım beynimin kıvrımında
oysa tarihimi vuranların bastığı tetik
gün doğumlarının ayak izini de taşır
dedi kadın ona

günlerimiz aşındıkça bileyledim sessizliğimi
harf ölümlerime tenesir beğendim en afilisinden
ruhumun paslanmasını ovaladım
parlattım elin günün içinde

cennet edinmişim karaciğer falında
soğuk ısırtığı nefesiniz değerse tenime
sonsuz bir ekle beni kendinden çıkar
matemi kadından al sana bir ekle
cennetin fişini çıkar aklından
dedi kadın ona

ben intihar edeli çok oldu
fırtınalar uçuralı mor çatılı evleri
ülkem *leyla desenli* kanıyor

ayağının altındaki cenneti bağışlayan kadın
basılmıyor hiçbir yavrusunun üstüne
dedi kadın ona

süpürge edecek kadar
artık kimsenin uzun değil saçları
kaburga dediğin şöhretin garantisidir
eksilmiş eteğini makasladıkça dişil zaman

çağırırsan da gelmem dedi kadın ona
çağırıldı, gelmedi kadın

ŞİİR İÇİN BİLİNÇALTI PARAGRAFLARI XVI

Oresay Özgür DOĞAN

“Sonsuz tekdüzeliğin meyvesi, sıkıntı /

Yapışıp bırakmadığı zaman yakanı.” Baudélaire

Soruyla cevap arasındaki zımparalanmış rahleye. Şiirsel sonuçların paket lastiğine. Yıpranmış suskunluğa ve sessizliğe. Sen hiç tutkuna koza ördün mü, ipeği sessizlik olan, sabah selamına. Sessiz harfe fırlatılan alaycı bakışa. Kuşların şarkısını insan sesine tercih edene. "Yalanların Babası"na. Bastıbacak sözcükleri birbirini tembihlemiş, bekleyenlere. Anlamı soyan yarı çıplak terbiyeye. Can sıkıntısı hamağındaki şekersiz bir kupa kahveye. Günümüz edebiyatının seyre dalma sevincine.

Dizelerine, geri çekiliyoruz diye bağırana. İç yara özgürlüğüne düğün dernek kurana. İç denizdeki karartma gecelerine. Şifalı tümceli şiirsel salvoların gölgesinde hayıflanana. Kıdemli yeteneksizliğini alamamak için varsayımlar geliştirene. Kavramlar arasında mahsur kalan şarkılı yoruma.

İyi okumalar ve yazmalar dilerim.

*****

Bu ikircikli metni yazmaya başlamadan önce edebi yaşamımı taçlandırarak küçük sevinçlerime gülümseyen bir yorgunluk başlamak amacıyla üç söyleşi ile önemli şairler tarafından yazılmış iki kitap tanıtım yazısı okudum. Küçük avludaki iğde ağacını ziyaret ettim. Edebiyatsever kediye, acıyla arana herhangi bir tanrıyı sokma, dedim. Farkındalık oluşturmak için devrik cümle çalışması yaptım. Keyfimi üzerine alınarak bir karanlığı köşesine asan komşularımı defterden sildim. Düzenli ve uygunluğa meyilli iki şaire, "Kesinlikle çok haklısın abi." dedim.

Deruni manalara karışmak için soylu ve modern poetika sahibi bir iki şair için körpe bir deniz çizdim ve siyaha boyadım. İmtiyazlı ve mağrur ve yalın aforizmaların üssünden havalanan kuşlar için yaratıcı katlama ve katlanma sanatının inceliklerinin işlendiği bir origami kursuna yazıldım. Lirik iltifatlar toplayan uslanmaz romantik şairler kuşağı, konulu fotoğraf sergisine gittim. Şenlendi günüm!

*****

Olur mu, olur! Durup dururken, değerlendirici eleştirel yetkinliğin öte yakasındaki kalabalığın söz dizimi, normların terkisinde çatışmaları alevlendirir. Ters yüz edilmiş cümlelerin kıraç coğrafyasındaki gösteri, yan anlamları zenginleştirmez.

Delişmen şair, bir yalvaç ışığı ile şiirin duvarlarını yalar. Avluda, algı iğnesi kırık çocuk, babasının şiiriyle eşitlenir. Büyük yağdanlıktan dökülen alışkanlıkların olgunlaşmış çelişkisi veyahut duysal ve ussal imgeleri baskı altına almış aklanmış ölgün çıkarlar dayanışması bu terkedilmiş çocuğu alkışlar. Bakarsın, serin bir gölge doğar, ürperir şeytana uymayan, boy verir vefalı duruşlar yakına. Adı olan en önemli yazıyı veya olup biteni “eğlencelik” bulabilir. “Sıkı şiir” kavramı, ödül dürtüsüyle kuşatılır, ödülün kendisi olur.

Bakarsın, şiirin evcil atları yine zamana ve mekâna içlenir ve yaşamın nargilesinden bir iki nefes çeker. Çizilir çevrimiçi basmaklar. Okuyup doyamayan dilsiz sevimler dünyayı kurtarır. Kurtarsın. Daha bir sürü müthiş şey olur. Sırayla veya gelişigüzel iyilikler de olur, anlamı gül içinde akan bir ırmağa karşı. Tutumlar içinde kendine köşk arar biçimli en mutlu saat.

Sonra yüzümüzde, uzakta, sözcüklerin eteğini çekiştiren aşk! Olur mu, olur! Olsun! Ne olacaksa olsun!

*****

Bu cilalı taş devrinin çıldırmış yazında, bireysel hafızaya kazınsın diye yürümek için ipini ruhunda taşıyan sembollerini yapıştırmış yarı-entelektüel bir açılımla tamamıyla aslına uygun övgü ağırlıklı bazen araya tartımlı bir kavgaya yol açmayacak ölçüde uysal cümlelerle yapılandırılmış küçük tatlı dokundurmaların serpiştirildiği şiir inceleme ve değerlendirme yazılarının ilkbaharına uyanmayı seviyorum.

Bir katılma ve ortaklık duygusu veriyor okuyucuya böyle kâğıda düşürülmüş, isimlendirilmiş canlı ve ölü özneleri, kendini anladıktan sonra dönüp aynaya bakan akıl kurcalayıcı bir niyazı alkışlamak ki burada, ilk öğretilen, alkıştır! Alkışla! Bir daha! Kül yağıyor!

Neysel! Takıntıyla uzlaşma, diyorum bu teslimiyete, bu birlikteliğe, bu kaydırak yukarı tırmanan duygusal alışverişe. Ve sırf bu yüzden, özünde anlam taşıyan bu ayrık olmanın heyecanını görülmemiş ve duyulmamış bir biçimde soluyabilmek için yalnızlığımla bütünleşen üçayaklı bir okuma masası yaptırıp kendime.

*****

Dalgalar çok sıcak veya çok soğuk! Durup dururken ifşa ettiğim bir konuya ilişkin kendi durumum hakkında hemen yorum yapmalıyım. Tanrım yer yerinden oynasın, kabını yalayan bir şarkının eşliğinde heriflerden bir herifin şiirinden bünyede iç gıcıklayıcı şeytanlıklar yaratan dizeler paylaşayım. İşildasin, gıcır kalbimin köşesindeki bu sabırsız yarararcı romantizm.

Sonra agnostik zamazingo bir tutumu, derecesi pek şiddetli bir karşı duruşla kınayıp, yerin dibine batırayım. Deliliğin sevinciyle dinginleşmeyen utançlar olsun sonra her keder bir olasılığa asılsın. Herhangi bir kış için ussal çatlaklar sevgi harcıyla doldurulsun. Arada şiir jürisinin jürisi de kurulsun. Edalı siyasetin siyasetinden A alınsın. Kötüyüz, kötü! Neden ki'ler ve ben'ler aşırı derecede fazla ve ölgündür bir paralaksın içinde, neden?

*****

Ah, ne güzeldir: Deneysel buluşmalara, deneysel birlikteliklere uygun ve denk ırmaklardan beslenmiş deneysel sessizliklere, deneysel antik dokunuşlara, deneysel diklenmelere, deneysel dargınlıklara, ateşi çıkmış yılıkaların deneysel dansına, yani bütünüyle deneysel etkileşimlere çarpıcı gotik deneysel gerginlikler ekleyip kaçmak. Kurnanın başında biçimine imge arıyor şair.

*****

Sen, bu “tavanındaki denizi süsleyen” yorgun avluda, kalabalığın üzerinden kendine ayna tutarak, onarıp bireyselliğini çoktan karıştırdım hep yeni bir başlangıcı vadeden

Cengiz BAYER

GÜN SÖNÜMÜ AYINI

Bu saatler keder müşürüdür
Deniz ile gök arasına sıkışmış
bu çizgi

Yazısız, sözsüz
Ayrılışa çekilmiş bir satırlık
şiir gibi
Birazdan güneşin kızıl kanıyla
boyanacak

Gün sönümü ayinidir bu
Birazdan gölgeler kendi cismine
çekilecek

Yol ile yolcu çakışacak
Ya! Dedim her yol insanın kendi
içine çıkar
Baktım gözlerimin çukuruna
Ses bıraksam sessizlik çakımı gelir.

Gün sönümü ayinidir bu
Günü üfleyip
Geleceğimi gizliyorum tanrıdan
Kim bulabilir beni şimdiden.

14.06.2018

Umut TEMUR

SARIMSI

Sabahın gün ışığı,
Toprak yağdıran gök,
Zincirli köpeğin kurumuş dölü,
Akıl lekeli düşler...
Herşey iki şeyin karışımından varoluyorsa,
Doğan herşey sarımsı.

Haziran 2018

Taklit bir güne uyandım, ince arbedelere hüznün kışa sevimli
anamlarla. Camın önünde perçinlenmiş bir tutkuyla kanat
çırpıyor kuşlar, iyileştirilmiş sevinçler arıyorlar, birbirine
seslenen.

Belki de uzaklarda bir şair "ateş su aynı kabın içinde"
sürgün dokunaklı konularla yoğunlaşan; açıyordur bilinçli
bungun pencereyi, var oluşu süzmek için yalın, uzak bir ülke
düşüne.

Ey küçük saflıkların cini, ey her yerin iflah olmuş mutsuzu
hadi bu rüzgâra bir isim ver.

kalıcı azlığa. Sonra ben, açtım imansız bir sayfayı modern
bir ışıqla çalışan yol korkuluğuna, ustasının üzümlerini
parlatan. Ve oturdum melankoli evinde, bir kahve söyledim
kendime, yandan çarklı ki hoşuma gider böyle zevkler,
yürürken oyunun sonuna. Bak, ben işin aslını seviyorum ve
işin aslı hep yerinde ağırdır ve orada bekler bizi, "Kendi
Kendinin Celladı", tutkuları şarkılı karabasanlarla
mayalandıran.

*****

İşte aklının farkında olmayan bu sayfa tam bir karatahtadır,
yazdıklarının öznesi olmayan ve her sonuç için bir tebeşir
ayırır. Geri çağırıyorum, yakışan bir anda alıp başımı giden
tümceleri. Çoğunlukla, ortaya çıkan gücül karmaşık
rastgeleliği planlanmış kendisiyle konuşan anlamın
kendisine yabancı kalan anlamlarla parlaması da aynasında
bukleli saçlarını seyreden bir boşluk yaratıyor. Veya
derinliğine çürüyen arınma karşısındaki yetersizliğin
tebeşiridir kâğıdın yüzeyindeki bu kaos.

İşler karmakarışık! Bir parça fıstıklı çikolata ayırmak lazım
bu yükseklik korkusuna.

*****

Bu paragrafı, ölü bir kertenkeleyi parçalayan karıncanın kış
korkaklığına armağan ediyorum.

Gözlediğim kadarıyla Gözlemci-Şair Eleştirmen, unvanı da
güzel unvan, mantığı devre dışı bırakarak sığındığı sınır
tanımaz yaratıcılığının avlusunda kara dehlizlerinden
geçerek doğuştan, saygınlık kazanmış "farklı bir estetik
algıyla" yaşamın çekilir olma durumunu olduran entropik
tutkusunun ağır baskısıyla hassasiyetinin itiliminden fıskıran
duyarlılığını epik bir yalnızlıkla bütünleştiren ve besleyen
korkunç bir yaratıktır. Ve herkes, anlamla anlamsızlığın
bileşkesinde yerleşik yönetilemeyen bu sıra dışı antolojik
akıldan nasibini alır.

Bak, aşktır bu iki nokta arasındaki yorumsal olu,
içindencilikle kurgulanmış bu şiirsel agoni. Gökyüzüne
çıkıyor ırmaklar, karanlık içindeki ışık, gibi.

*****

Artık çoğunluk, şair kimliği çıkartılmış bir şairin uygun bir
dille aşırı esinlenmesinin kaba bir dille ise çalıp çırpmasının
kişi değerlerine yerleşik yapıcı rolünün poetik yansımasının
da yerden yere vurulması gerektiğine inanmıyor.

Söylemlere, tavırlara, yaklaşımlara, taktik manevralara, sağ
gösterip, sol vurmalara, göz yummalara, reyting hastalığına,
düşünce dönekliğine, hakaretlere, küfürlere, susmalara,
dokunup kaçmalara bakarak bilgiyi zenginleştirip anlamı
büyütmeye çalışıyorlar.

Köşe Taşı Şairler, en güzel, saf tutup, doğallıkla yeşermiş ve
bir ciddiyetle örülmüş kabalık ve cehaletle varlık kazanan
kimlikli dedikoduları alkışlıyorlar ve sunuyorlar şair olmak
isteyen saf okurun beğenisine.

Köşe Taşı Şairler, en güzel, saf tutup, doğallıkla yeşermiş ve
bir ciddiyetle örülmüş kabalık ve cehaletle varlık kazanan
kimlikli dedikoduları alkışlıyorlar ve sunuyorlar şair olmak
isteyen saf okurun beğenisine.

*****

BEHÇET NECATİGİL: NİLÜFER'E RAĞMEN HÂLÂ ENGELLİ BEYAZA!

Hüseyin ALEMDAR

Aile, aşk, evlilik; tutku, can sıkıntısı, keder; geçim derdi, yaşama sevinci, nefes; dündeki yarın, bugündeki nisyan, ukde dünyaya ve hayata dair ne kadar üçlük var hepsi taş ateşi demek Behçet Necatigil şiirinde.

Her şeyin bir iç, bir dış dünyasının olduğu; iç'in anlam bölünmüşlüğü akıntısında koç burcundan "hikmet burcu"na döküldüğü, *dış*'ın atlamalı dizeler kurgusunda açıklık-kapalılık paradoksalında boşlukta vücut bulduğu gerçeği bir tek Behçet Necatigil şiirine özgü bir durumdur dersek abartmış olmayız. Başka bir deyişle, bu durum, sezginin ve sessizliğin çizdiği deruni bir resimdir de. Şiire bakma duraklarından bu resme bakıldığında ise, "*Benim şiirlerde çizdiğim resim/Sen miydin hiç görmemiş gibiyim*" perspektifinde siyah fon üzerine Necatigilce çizilmiş gibidir. Aslolan çizgi[ler]den çok bu siyahın ortasına damlamış olan yeşildir; işte, Necatigil de bu rengin tonlarından başkası değildir!

Kapalı Çarşı'dan *Divançe*'ye, *Eski Toprak*'tan *Kareler Aklar*'a, *Evler*'den *Söyleriz*'e *iç'ten dış'a*, *dış'tan iç'e* ismin beş ve duyguların az az çok çok yirmi beş hâlidir o; 32 kısım tekmi birden bir Behçet Necatigil portresi böyle de çizilebilir pekâlâ. Tek tek şiirlerden gidersek, "*Büyürüz uzaklarda çok ölü*" içsellğinde *iç*'teki *dış*, *dış*'taki *iç*'tir Necatigil. Bir ömür, şiir şiir, kitap kitap poetikasını örerken bile şiirdeki *Bile/Yazdı*'lar gibidir. Öncesiyle kendine açılmış bir çarşı, çoğunluk der ki: Ev-aile-yakın çevre üçgeninde bile *Kapalı Çarşı*!

1 / Evleri vardı, rahat ve sade--

Çocukluğunu da sayarsak, altmış üç yılı rahat ve sade evlerde geçmiş Necatigil'in. Yıllarla birlikte, yaşam örüntüsü içinde evleri ve "orta hâlli" insanları biriktirmiş içinde. Hüzne ve yalnızlığa batık humor bir çizgide yılları deşersek, günleri saat saat, dakika dakika evin beş hâli gibi yaşadığı gerçeği kendinde ve şiirinde depreşir: Ev-eve-evi-evde-evden! Beş hâlin üçü üzüntüdür: "*Evlerin çoğu eskidi gitti tamir edilemedi/Evlerin çoğu gereği gibi tasvir edilemedi/Kimi hayata doymuş göründü/Bâzıları zamana uydular/Evlerin içi oda oda tüzüntü/Evlerin dışı pencere, duvar*" (1). Ne kendi, ne birken iki biri, ne için gözleri bir mimar; bugün bile çekip alamaz evlerden dışarı Necatigil'i. Ki, ilk üç kitabı *Kapalı Çarşı*, *Çevre* ve *Evler*, yarı kırılğan yarı bağırmasız tıpkı kendi gibidir. Poetik söylersek: Biraz Beş Hececiler'in, biraz Yedi Meşaleciler'in, biraz Cahit Sıtkı'nın etkisinde, yer yer Divan şiirinden parodiler estirmişse de; ellerinden evler, evlerden şiir yapmış, bu'nüçin[er]den ötürü

olacak sonra sonra yine kendidir. Necatigil ve İkinci Yeni sayesinde, otuz beş yıldır, *Hâltercümesi*'ne çalışanlar var, nâçizane ben de onlardan biriyim.

2 / De ki: İlk kitaplar ki, bazen Allah'ın beyaz bulutu, 'Kapalı Çarşı'!

Bak işte, 1940'larda "*Ölüm, sen beni aldatamazsın / Akımda!*" diyerekten kendiyile tuttuğu lâdes ki, uzak beyaz herkesin aklında hâlâ. Yaşamla, aralarla,

gençlikle ve sevdıyla tuttuğu her lâdes bir sessizlik aslında, orda. Birtakım insanlar ve birtakım sorunlar üzerinden kendine kapanmaları ki tümünden dünya hâli. Bir de sahiden sevdâ peşindeyse, şehir de evler de kaçmak ve kapanmak için

bir bahanedir: "*Ben artık bulunduğun şehirden gittim/İnsan kuş misali/Sen hâlâ/O kalabalık evde olmalısın//Gelip gidenin çok mu bâri?/Üzğünüm Leylâ/Dünya hâli!*" (2) O gün bugündür günlerin ilerleyen saatleri "akşam serinliği", "üzüntülü misafirlik", "şeb-i gam".

Çarşılı kapalılık ki; "körebe" bir yerde iyi-kötü, aynalardan taraklardan çıkarılmış "ağıt" bir yerde: "*Kapalı kızlarda duygu yok mu/Onların da canı çeker/Rüyalarda belli oluyordu/Bir erkekle beraber*" (3). Tarakları kır da aynaları kırma, cam cama can cana!

3 / "Çevre", çepeçevre--

Hangi bir, hangi iki, hangi üç; "aranağme" gündelik yaşamda rakam ve sözcüklerle, tireleme [*âh, onda hepsi çift tire!*] ve espaslarla, imge ve metaforlarla çevrelenen "zircir"/leme bir dünya. Çevre, Necatigil'de "yenilik" çubuklarının çıktığı ilk gövde demektir. Kendini zincirleme anlatım şair ve ithafla doğrular: "*Var git şairlere/Sor onlardan hayatı/Şairlerin yazdıkları/Çok işimize yaradı/~Anlayamadım gitti/Bizde hiç bilinmiyor/Dost kıymeti/Ben onun kahrını/Yıllar yılı çekeyim de/Bir gün demesin/Behçet ne halde*" (4). Değişen dünyada ve buğulu camda bir Behçet; dudaklarının ucunda kültü uzamış Birinci sigarası, yarı hasta, düşünde Barbaros Meydanı'nı arşınlayan Necatigil olmalı bu, yüzü de bakışları da mânalı mânalı.

Evler, mahalle araları, sokaklar çevre; yüzler, dokunuşlar, zarflar çepeçevre insan!

4 / Bir sözcük bir harf ağrısı ve çağrışımıyla şiire başlamak--

Kâdim dostu Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya ait "değirmi"ler, "sürez"ler biraz da ona ait. Gündelik yaşamın bilgisi Necatigil'de dil yalın, anlam açık, harf ve sözcük ağrısı çokkatmanlı, çağrışım "Kareler Aklar" zengini. "*Ozanın (şairin!) soylusu vardır, Soylu şairin güzel (ağrı) kitapları vardır. Ama onlardan biri, çok çok ikisi ölümsüzlük suyu içmiştir. Dağlarca deyince en çok nasıl Asû aklı geliyorsa, Necatigil deyinince de Eski Toprak*" (5). İzninizle, ben bu saatten sonra biraz da "Beyler" diyeceğim, *Beyler* içre "Termit", "Pergel" ve "Filigram" diyeceğim biraz da.

Şiir, düğün ve cenaze sevincidir biraz da. Rastgele!

5 / "Ben gidince nem kalır ki Huriye!"--

Ah! İnternet çağında bile, ara ara, yalan ve yara ses eşinize ve kadınlarınıza mektuplar yazın; Türkçe, Almanca, Fransızca, Farsça, Kürtçe, Ermenice. "Serin Mavi"lerin en serini Necatigil imzalı: "*Pembe defterlerde açar/Aşk şiiri*" (6). Nasılsa kapıyı çarpıp gitmek, bir kadını bileğinden tutup ömre silmek de aşk!

Say ki uç uca sigara yaktığınız odalar çalışma odam değil de oğul odası. Ayşe ve Selma, kız evlât, şiirdeki yâd el, kalbe dize dize gözle batırılmış iğne. K'ân!

6 / Şiir ki, "montaj ve çağrışım kaynaştırmaları", vakit uçları--

Her sezgisel şair gibi, "ayna farkı" bir yakası pastoral "Kır Şarkısı"; "Ölümden Sonra" bir mevsimden gelme sesiyle, dokunur birimizden birine de konuşur Necatigil: "*Bana günün birinde/İstedüğün şeyi/Söyleyebilirsiniz/Ölümlere hükmetmek mâdem sağların elinde/İstedüğün gibi/Görebilirsiniz/Beni günün birinde//Ey yazdığım şiirlere ilham veren insanlar/Benim işim sizinle!*" (7). Vakti gelir, uç verir her şiir Beyler beyi Necatigil; vaktin uçları işte sizde: "Çünkü asıl şiirler bekler bazı yaşları"; sıkıntı sadık köpeğin tasma, şair haklı!

Ölüm bile ötelere bir yerde çepeçevre *Zebra* ve *Çevre* mâdem, nüfuzlu; nef(e)s ve dünya)lar(varken çevre ve kareli gömlekler edinin. Zülâl, git ama ölme!

7 / Ah! Benim aklım Lâdes aklı--

Sadri Alışık Sokağı ve Lâdes II'ye ait olsam da, benim aklım Lâdes aklı; kör ışık Necatigil yayı, bedenim Barbaros Meydanı benim Yıldız Parkı bazen. Henüz on dokuzumda iken radyo oyunlarını denemişsem, cebim ve cesaretim Behçet Necatigil. "Yıldızlara Bakmak" ve "Süslü Karakol Sokağı" pekâlâ pelikülde de yaşayabilirmiş.

Sahi, *Kırlarda Trapez* bir şiir ki bir kısa filme pelikül!

8 / Ses senin ve anlamı derin değilse, sus daha iyi!--

Nedir susma ve ünlü boşluğu?

"e" ince ünlüdür, aslında hep susulur: "Avâzeyi bu âleme Dâvûd gibi sal/Bâki kalan bu kubbede bir hoş sedâ imiş!"(9)

Divan'dan Cumhuriyet'e Türkçe şiirin "hüsni-tahallûs" sevabı Behçet Necatigil!

9 / Sıfır çarpı yalnızlık!--

Behçet Necatigil ve Çoğul'a rağmen, şiir denen şey burç yalnızlığı.

En/cam!

10 / Cümle/ten--

Şiir kim mi kızım! Harf harf, sözcük sözcük yaşama kıışı. Hele harf nakkaşı, sözcük kuyumcusu Necatigil de gitmişse.

Yıllar kaçır gibi geçiyor. Olsun, elinde Bile/Yazdı olsun, ben seni ararım Zülâl!

11 / Az'larınız nasıl da çok--

Beni böyle kitaplar yaptı, Behçet Necatigil değil. Eskiler bile gülmemiş, bunca kitap okudum. Necatigil usta, o bile hiç gülmemiş, fotoğraflarda bile. Hemen yetişen hüznün, çünkü sevinç/ler geçici. Kaleme yürüten bedenle en çok bunu mu söylemek istedin?

"Az görün, çok görürler." Ah, sizin az'larınız şimdi nasıl da çok!

12 / Hayatın anlamı--

Hayat bazen "4 Tablo" bir oyun ya da uykusuz gecelerde renkleri ondört dörtlük, her biri başka başka. Baktıkça, kir bir de aynalar. Siz gene o maskeli balodan dönmüş gibisiniz. Necatigil, hiçbir baloda bulunmuş olmasa da Maskeli Balo adını vermiş hayata. Bravo! Ne de güzel soyunup, dökünüp, saçılmışsınız öyle! Var git şairlere sor hayatı, onların yazdıkları çok işinize yaradı, yarayacak.

Bu hayat fena: "Maskeli balo bitti, gene gece, evinize döndünüz/Ayakta duracak haliniz kalmadı şimdi/Bakmayın aynalara, aynalar kirli/Aynalarda rezil olur yüzünüz!" (10)

)22 / "Hadi ben çok sigara--öksürükler!

Vakitsiz, yanlış gömütlüklere koymayın ölenleri. Hele şairleri hiç mi hiç gömmeyin. "Gece ve Yas" dememe rağmen Varlık'tan Yeditepe'ye Fazıl, Cahit, Ziya Osman, Külebi biz şairler nasıl da mutluyduk. Bakışlarımız göğü bileyleyen ege.

Hadi ben çok sigara. Hem gece, hem mavi, hem yas; ağzımdaki lacivert göğü yakar mısınız!

)32 / Adım ki, Behçet Necatigil Sokağı şimdi--

Ah! Adımız sevinç ve hüznün küçüğü her şey şimdi, Kadran, Evde Zaman Aşımı, Travers, Kış Fıles; Adım şiiriniz Behçet Necatigil'in yâdı şimdi:

"Adım neye verilir

Evlere--ilerde

Kalmaz böyle evler

Boşlukta şiirlere verilir.

Adım nereye verilir

Sapa sokak kenar bir mahallede

Bana benzer

İyidir.

Adım kimlere verilir

Yok erkek evlâdım

Bu soy benimle biter

Geçmişlere verilir."12

Şimdi hayatta olsa kim bilir ne derdi? Nerdeyse kırk yıl olacak evlere, odalara, yıllara dair yarınası, mavi ışık, birer küçük ve içli unutuş şiirleri, radyo oyunları, Bile/Yazdı'ları, düzyazıları, mektupları. Her biri "dildeki ütülü giysi", her biri Necatigil derdi. Kapalı Çarşı'sı Lâdes ve Gençken'ler, Çevre'si Evler ile Renkli Fener ve Barbaros Meydanı, Evler'i Evin Halleri ile Serin Mavi ve Gizli Seveda, Eski Toprak'ı Çalar Saat ile Kan, Yay ile Sevgilerde, Arada'sı Ev Çölü ile Kirli Soru ve Kitaplarda Ölmek... Kareler Aklar'ı ki şiir yaşımı yengi ve yenilik bahçemde bir başıma kutladığım günden beridir hem ak hem kare. Şiir ki aktaki kara, karadaki ak; kare kare!

Behçet Necatigil'den mülhem, benim şiir derdim otuz beş yıldır Nilüfer Vakti!--

NİLÜFER VAKTİ

İnsan önce kendisiyle kalıyor

Birileri bir şeyler çekti ayaklarımdan! (11)

Ben beyazlardan masumu sevdim hep nilüfer olanını sevdiğçe sesil bir kederi sustum içimde anneme benzer sevdiğçe su kalpli aşklarım oldu göğsümün nikâhlı yerinde kendime gittim kendimde kestim şiirgünü pastamı sevdiğçe bir o kadar da Necatigil'i sevdim herkesin yerine--Şiirrenk: Serinmavi!

Nilüfer demek Necatigil demekti çünkü dar ve sıkışık vakitlerde ince gülüş gamze kesilmeler ki silme nilüfer demekti demeklerin ilk ses şiiriydim günlerin ve evlerin buğu boşluğunda

her buğu eski bir iniltidir der yaslanırdım hüseyinî yanıma hayatımın zarfına dokunmak mektupân öpmekti içellerimi içellerim ki hâtıralardan damlacıkları sizden bana! sahi solgun bir gül mü hâlâ uzanıp uzanıp alınan her hâtıra nasıl bir duygu, pardon nasıl bir şiir tozunu almak hâtıraların-- anlamadım, orda kimseler yok mu, odalar uğultu mu! geniş zamanlar mı umuyordunuz siz de e-mail yaşamalarda yoksa tüm beyazları gece mi geçtinizdi koşaraktan anladım, dolunayın biraz biraz yettiği ses taşırmış sizi imgeniz ecnebi grafisi, ters öpülme kiri nilüferleriniz siz şimdi gidersiz, önceki yüzünüz kalp bir hüznün hikâyemde kalsa kalsa kaçınık bir dize kalır âhyâre benden-- ben gelmekten çok gitmek fiiliyim hâlâ sevmelerde Kalbim camkırığı, yok yerinde-- Ben oraya koymuştum, almışlar! (12)

1) "Evler"/Çevre, B. Necatigil

2) "Seveda Peşinde I"/Kapalı Çarşı, B. Necatigil

3) "Ağıt"/Kapalı Çarşı, B. Necatigil

4) "Zincir", "İthaf Edilmeyen Şiir"/Çevre, B. Necatigil

5) "Behçet Necatigil"/Şiir Üzerine Notlar, Gülten Akın, YKY, Nisan 1996

6) "Köprü"/Arada, B. Necatigil

7) "Ölümden Sonra"/Çevre, B. Necatigil

8) Bâki (Mahmud Abdülbâkî, 1526-1600)

9) "Maskeli Balo"/Çevre, B. Necatigil

10) "Adım"/Söyleriz, B. Necatigil

11) "Kandı"/Zebra, B. Necatigil

12) "Nilüfer"/Yaz Dönemi, B. Necatigil

“DÜNYA BALKISI” VE SİNAN KARADENİZ ŞİİRİ

Volkan ODABAŞ

Şair Sinan Karadeniz, ikinci şiir kitabı *Dünya Balkısı*'yla selamladı bizleri (1). Karadeniz, birinci kitabı *Yomblues*' tan (2) dört yıl sonra yayımlanan bu yapıtıyla, ustalaşma yolundaki dönemeçleri bir bir aştığını gösteriyor. Yapıtın, belirtisiz ad tamlaması biçiminde kurulan adını, günümüz Türkçesine; “Dünya Işığı”, “Dünya Parlaklığı” şeklinde çevirebiliriz. Nişanya'nın *Etimolojik Sözlük*'üne (3) göre balkı, balkımak Oğuz ve Kıpçak Lehçelerine özgü bir sözcük olup ışık, parlaklık, parıldamak, ışımak anlamına gelmektedir. 14., 15. ve 17. y.y.da Türkçenin Orta Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesi diye adlandırılan dönemlerine ait eserlerde karşımıza çıkan bu sözcüğün, günümüz yazı diline şair tarafından taşınması, Sinan Karadeniz şiirinde arkaik kimi göndermelerin okur tarafından alınması gerektiğini düşündürmektedir.

Üç adslı bölümden oluşan yapıtta şair, görselliğin yarattığı etkiden yararlanma yoluna gitmiştir. Seçilen görsel çalışmalar şairin, “kalp ve göz” odağında bir anlamlar dünyası yaratmayı tercih ettiğini göstermektedir. Karadeniz'in önceki yapıtında da buna benzer bir yöntem denediğini, “Her dizem mahfuzdur/isteyen çalabilir” diyerek parmak izini kitaba baskıladığını biliyoruz. Somut-Deneysel şiire örnek olabilecek bu tür çalışmaların Karadeniz şiirinde ne denli yer tuttuğu tartışılabilir elbette, ancak; Karadeniz, günümüz çağdaş Türk şiirini yakından takip eden, şiir akımlarının ve bu akımların anlatım tekniklerinin farkında olan bir şair olarak, “somuta” indirmediği kimi “sorunsalların” ifade biçimlerini de oluşturma çabası içindedir. Yapıtın 57. sayfasında yer alan “El-Kalem” adlı şiirin bu bağlamda örnek olarak alınabileceğini düşünüyorum:

“Elem/Emel/El-/El-/Emel/Elem” (s. 57).

Bunun yanında hece ve ses kırmaları, dize bölmeleri, kısa çizgi/kesme ve eşittir gibi kimi noktalama imleri kullanılarak oluşturulan sözcük ve dizelerle de Karadeniz'in zengin bir anlatım tekniğine yaslanma çabasında olduğu anlaşılmaktadır: “Oysa her şey ağzındaki ha'da, iki harfle duran fonda/Uzaktan=tele, yakından=ha” (s.56).

Dünya Balkısı özelinde Sinan Karadeniz şiiri, kendi içinde uzun bir şiir görünümü vermekte okura. Şairin şiirlerinde konuşan şiir öznesinin hep bir seslenme halinde oluşu bu şiirin temel niteliği olarak gösterilebilir. Öznenin bu tavrı, diyalog ve monologlardan yararlanılarak yaratılan şiir evreninin karakteridir bir bakıma:

“Senle ilişkilendirmek kendini/ Sürgün veren bir fidanın aydınlığa yönelimi/ Sana eğimli bir betim, senden gelen bir dirim” (s. 10).

Dünya Balkısı'nın birinci bölümünde Karadeniz, “aşk”ın türlü halleri etrafında kuruyor şiirini. Betimlenen ve yüceltilen aşkın, oluş halinde, öznenin kendini konumlandırma çabası benzetmelerle somutlaştırılıyor. Altını çizdiğim şu dizelerde şairin, aşkı insani ve vicdani bir töz olarak didik didik etme çabasında olduğu görülüyor:

“Bir ummadır bizimki, toprağı aşıp göğe yükselen (s. 7) //Ben batan bir güneş oldum diyelim/ Bilirim ki sen, gün doğumusun uzaklarda (s. 8) // Yüzün bir ayaklanma, ben sular altında bir şehir (s. 10) // Morlu, allı, mavili bir ilkbahar/ Giyiniyorsun bir tül gibi katlanan güzelliğinle (s. 11) // Mühürlenmiş iki kapı gibiyiz böyle/ Okunması yasak bir kitap (s. 13) // Ağustos atılan bir taş gibiyim/ Ne olur beni yakala (s. 14) // Kuşlar sen gülünce, takalar, mavnalar... / Çekilen balık ağlarında balkıyor dünya (s. 18) // Sevgilim gül kokar, duyumsanır balkondan/

Kumla oynayan dalga, yaprakta kırılan güneş (s. 22) // Ve aşk bir türkü, sönmeyen ateş/Diri bir koşuk gibi hep dinlediğimiz (s. 25).

Sinan Karadeniz, yukarıda alıntılıdığım dizelerle modernizmin metalaştırdığı o yüce aşkı, yüzünü doğaya dönerek yaşamak ve yaşatmak istemektedir. Şairin aşkı, tematik bir öz olarak ele aldığı çoğu yerde seçtiği sözcük ve söz öbekleri, göstergenin işaret ettiği varlığın neligiyle tanımlanmıştır. “Gök, güneş, gün doğumu, sular, ilkbahar, kum, taş, cam kırığı, balık ağları, akarsu yatağı, serçe uçuşu, akşam çisesi, dalga, koşumsuz bir at, yayla çayırı...” gibi söz ve söz öbekleri, Karadeniz şiirinin söz varlığının ne denli doğadan beslendiğini okura duyumsatır. Kurduğu şiir dilinde doğaya ait motifleri, çeşitli bağdaştırmalarda kullanan Karadeniz, soyadına yakışır bir titizlikle yaşadığı coğrafyayı şiirine taşımıştır. İhlamur kokan sevgiliden yola çıkıp dağların kalbinde doğan bir pınara taşınan bu şiirin, özgün bir güzelleme destanı havası estirdiğini dikkatli okur mutlaka fark edecektir. Modern insanla doğa arasındaki zedelenmiş bağı onarmak için; kent insanının zihinsel, fiziksel ve manevi sağlığını korumak için de yüzünü doğaya döner Sinan Karadeniz. Bu coğrafyada -Fatsa/Ordu- yaşayan çağdaş şairlerin şiirlerindeki söz varlığı bu anlamda önemlidir. Azer Yaran, Gökhan Akççek, İrfan Yıldız gibi şairlerin şiirlerinde de görülen zengin doğa motifleri, poetikalarının başat özellikleri arasında gösterilebilir.

“Işıkname, Şehadetname ve Marifetname” adlı üç şiirden oluşan ikinci bölümde şair, bilincimizin köreltilen ve tutsak edilen yanlarını irdeliyor. Yapıtı ad olan balkı metaforu üzerinden, ışık/şehadet/marifet üçlemesi etrafında örülen bu şiirlerde Karadeniz, Dünya'nın kötülüğüne göndermelerde bulunuyor. Yeni bir Dünya düzenini mümkün kılmak için varlığımızın “karanlıktan” çıkış yollarını imliyor.

“Işıkname”de, elimizden alınan özgürlüğün peşine düşüyor, nesnenin/eşyanın gölgesinden sızan ışığın ruhumuzu ve aklımızı aydınlatmasını önceliyor:

“Papatyalar patlıyor, memelerde tazyikli su /Taş değilmiş gibi terletiyor, elleri özgürlük tutkusu” (s. 36).

“Şehadetname” adlı ikinci şiirde şair özne, çürümüş yaşamlar ve yorgun ellerin açtığı her yeni kapının içimize oyduğu boşluğun peşine düşüyor. Anlamsızlığın ve bizi sistemin kölesi kılan şeylerin, Dünya acısının katlanarak üzerimize kapandığını umudunu koruyarak aktarıyor. Bu dönemin, “çok çığ çağdan” öte, evrensel bir duygunun -acının- ruhumuzdaki yansımalarını okura sunuyor:

“Başka diyarlar, çürümüş yaşamlar, yorgun elleri açtığı her yeni kapı/ Gerçek, kirli dünyaların aralandığı başka bir sanrı” (s. 41).

Umudunu koruyan ve çıkışı mustulayan bir şiir evreni var Karadeniz'in. Tüm bu olanlara rağmen

“balkıya/ışığa/aydınlanmaya” tüm gücüyle inanıyor. Umutsuz bir özne değil konuşan, aşkla/seviyle/direnmeyle kendini var kılan, her yeni günü tomurcuklanan bir yaşama sevinciyle kucaklayan birisi:

“Çift olunca yürek, atınca birbiri için/ İşte ondandır yumruğun karanlığı dağıtması/ Çıkınca kımından kılıç, açılınca halk için ağız/ Ondandır bu tavrın yerini tastamam bulması” (s. 44).

İkinci bölümün son şiiri olan “Marifetname”de şair, bilmenin hakikat makamındaki yerine işaret ediyor.

Şeriat/Tarikat/Marifet/Hakikat makamlarının üçüncü evresi olan Marifet makamı, “insan-ı kâmil” olma yolundaki varlığın duraklarından birisidir. Öznenin Dünya gerçeğini bilme isteğinin bir yansıması olan bu şiirde Karadeniz, metafizik öğeleri yerli yerinde kullanmıştır. “İnsan/akıl/aşk” birlikteliği ile var oluşunu açıklayabildiğimiz Dünya'nın bilme eksenini üzerinde kusursuz döngüsü, şairin sahih gerçeği okura tanıtmalarıyla anlamlı kılınmıştır. Ustası bilinen bazı zanaatların -nakkas/terzi/taş ustası/şair- örnekleme olarak seçtiği şiirde,

BOŞLUKTAN AYRIK

düştüğüm yerler
gökyüzüne açılmış
yapraklar gibi

gözlerine yürürsem
sakın bırakma beni

sar ve esirge
sevdam tenimden kaçak
avucun içre

sığamadım ellere
ne de sığığa düşman

çek de kalbine
uzaklaştır geçmişi
boşluktan ayrik

bir damlanın yüküyle
bulutlara hafiflik

öğrendiği gerçeği/bilgiyi açıklar en sonda Karadeniz; aşka çirak, şiire usta olarak:

“İşte asıl marifet, belledikten sonra haritasını dünyanın/Kaybolup yitmek, aşkın başkentinde” (s. 47). Üçüncü ve son bölümde şair, yukarıda ele aldığımız “yeni Dünya düzenini” oluşturmak için seçtiği yöntemleri temellendirir. “Direnyaşa” adlı şiirde şair, yaşamın/yaşamının bir direnme olduğunu daha başından belirtir. Gözlerdeki balkıyı/ışımaya korumanın, direnmeyle mümkün olacağını hissettirir. Yöremizi kuşatan tiranlara/kurtlara karşılık, direnişi örgütler. Dünya’daki vahşet karşısında direnmenin onurunu savunur. Yine her türlü esaretin aşkla direnerek yok edilebileceği tezi üzerine kurulu bu şiirde Karadeniz, sanki; “Aşk örgütlenmektir, bir düşünün abiler” diyen Ece Ayhan’a bir gönderme yapmak ister:

“Hinca esir olmadan/Yaşamın kanatlarını kırdırmamak uğruna/Ve solmamak için böğründe ulumaların/Yeniden ve yeniden inanla, üstümde kaskatı direnci doğanın/Tutuyorum silahımı, dişlerin çılgın ışıltısına” (s. 53).

Sanallığa ağzına kadar batmış bir Dünya’nın ironik anlatımını görürüz “Kırık Tele, Soyut Fon” adlı şiirde. İşitsel/görsel/sosyal medyanın insan ilişkilerinde yarattığı tahribatı sorun edinir şair bu şiirle. “Java/fon/inç/tel/frekans/telefon/ibre/simülasyon” gibi seçilen sözcüklerle, acın da sanallaştığı günümüzde Karadeniz; Dünya ile arasına bir mesafe koymak ister gibidir. İnsani ve vicdani olanı kaybetmiş milyon insanın ekranlardaki hazin durumunu gözler önüne serer:

“Sanal iknacı, rüzgâr, koku, kan/Verir sahilik, ter, tepkime, heyecan/Bir gerçekliğin ardından ter döken adamlar vay’lar/-taşlanan ilk baş değil milattan önce Erol Taş-/Bilmem kaç inç kadar hay’lar” (s. 56).

Neselerin dünyasından seslenir buz kez Karadeniz “El-Kalem” de. Tuttuğu kalemi bir uzvu olarak düşünür. Metaforlaştırır kalemi. Şairlerin eli/gözü/kulağı olan kalemin yüceltilmesidir bir bakıma, yazının/şiirin zamanlar ötesindeki kalıcı varlığına misillemedir :

“Parmağım!/Tuttuğun kalemi/Çizer üstünü sayfaların//Aklı berduş eder, kaim/Eker içten eylemi/Aşar eti ve hiçi” (s. 57). Bu bölümün son şiiri olan “Kirazlı Mescit”ten Geçenler Tarihi”nde şair, sivil bir tarih okuması yapmak ister. Devletin kurumlarınca ezberletilen/öğretilen tarihten, kendi gizli/bilinmeyen/öğretilmeyen tarihinin izini sürmek ister şiir öznesi. Genel geçer bilginin uzağında, dipten gelen insan hikayelerinin okuru olmanın derindedir. Sıradan ve gündelik olanın da önemini hatırlatırcasına özne; Bakırcı Hasanlar, ateş başında terleyen kadınlar, Adilcevaz’da güneşten evvel kalkanlar, Orta Çağ’da bir dümenci, Kayıkçı Kul Mustafalar gibi örnekler üzerinden anlatır bu sokağın tarihini: “Bilmek istemiyorum ne olmuş, olacak/Tarihte hangi devletler imzalamış ilk belgeyi//Bozacıya girenler tarihi önemli benim için//Eminönü’de buğday satanlar tarihi/Karda iki işçinin verdiği savaş anılmaz/Ve anaların ay ışığında muhabbet tarihi” (s. 60).

Çağdaş Türk şiirinde bu sokağı şiirine konu/tema/izlek olarak seçen başka şairleri de tanıyoruz (4). Aynı duyarlıklarla anlatılan sokağın Karadeniz şiirinde yer alması sanırım, bir uzam/mekan olmasının da ötesinde, şairin poetik duruşuyla ilgili. Bu sokak üzerinden Karadeniz; sistemler bütünü olarak “devletin/toplumun/düzenini” tarihinden uzaklaşarak yazılmamış/söylenmemiş yeni bir insanlık tarihi oluşturmanın olanaklarını sorgulamaktadır. Bu yönüyle Karadeniz şiiri; *Dünya Balkısı*’yla bireycilikten uzak, toplumsal temalara/izleklere eğilen bir görünüm sergilemektedir. Ben’e hapsolmuş insanın içine düştüğü açmazı, bu oluş halini evrenselin katından dillendirmektedir.

Sinan Karadeniz ikinci yapıtıyla, kendi sesini bulmuş ve şiir öznesini belirlediği tutarlılıkta şiirine taşımıştır. Bu şiir için

dışa, merkezden çevreye açılan bir söyleyiş bütünlüğü taşımasıyla da günümüz şiirinin odağında olmayı başaracaktır. Bu yönüyle genç kuşak şairler içinde Karadeniz, okura “hikmet burcundan” seslenmeyi seçmiştir.

Gerçek şiir okurunun gözünden kaçmaması gereken bir yapıt olarak *Dünya Balkısı*, “insanı/yaşamı/doğayı” ama en çok da “aşkı” kutsayan bir şaman duası gibi okunmalıdır. Derin ve büyümlü, içten ve şifahi... Çünkü kalbi ve aklı aşk’tan yana olanların Dünya’sı da “pür-i pak” olur. Dünyamızın balkıması için, son söz yerine Karadeniz’in çağrısına kulak verirek her şey daha iyi anlaşılacaktır:

“Ve döner fiyakalı bir edayla dünya/Kötülük mü, şer mi? Direneceğiz! Yaşasın diye kalbimizin yoksul sevgisi” (s. 8).

1) Sinan Karadeniz, *Dünya Balkısı*, Hayal Yayınları, Mayıs 2018, 64 s.

(2) Sinan Karadeniz, *Yomblues*, Yasakmeyve Komşu Yayınları, Ocak 2014, 51 s.

(3) Sevan Nişanyan,

<http://www.nisanyansozluk.com/?k=balk%C4%B1>, adresinden görülebilir.

(4) Ataol Behramoğlu’nun “Kirazlı Mescit Sokağı” adlı şiiri burada örnek olarak gösterilebilir. (*Kirazlı Mescit Sokağı/Haliç’e doğru iner/ Yoksul ahşap evler/Cumbalı pencereler// Yol üstünde kadınlar/ Oturmuş örgü örer/Asmalı kahve önünde/ Çatık yüzlü erkekler// Fabrika dönüşü, yorgun bir karımayla/ Geçer solgun giysili kızlar/ Kürtçe bir şeyler konuşur/ Köşe başlarında delikanlılar// Yüz yaşında bir hamal/ Yüz kiloyla didişir/ Minnacık oğlanlar/ Çöplükte küfürleşir// Konuşsam bu bebelerle/ Söyleyebileceğim ne var/ Naylon talaşı topluyor/ Kışın yakmak için bir ihtiyar// Kirazlı Mescit Sokağı/ Bir sokak, yoksul İstanbul’dan/ Aklımda bu dizeler/ Geçtim bir ikindüstü ordan.*)

İSMET TOKGÖZ'ÜN BURSA YAZILARI

Osman Serhat ERKEKLİ

İsmet Tokgöz seksenli yılların başından arkadaşım. *Bir Kadırğa için Yaz Resmi* adlı hikâye kitabını çok sevmiş, bütün kitaplarımı sokağa attığım *Yerlere Göklere Dair*'i kaydettiğim ilaçsız inziva günlerimde sadece o kitabı saklamış idim. Sonra benim meczupluğumun arttığı onun evlilik ve iş hayatı günleri koptuk. Öldü sanıyordum hatta günlüğüme öyle yazmıştım. Kamil Eşfak bir Kadıköy akşamı telefon ile çağırdı ve yeniden karşılaştırdı bizi. Birkaç yıldır yeniden buluşur olduk. Geçen son bahar Arkadaş Z. Özger için bir kitap yazıp yayımladı. (*Çoklar Sokağında Bir Yalnız Arkadaşım*, Ve Yayınları). Şimdi *Bursa Yazıları* kitaplaştı (Kırmızı Kedi Yayınları Mayıs 2018). İsmet Tokgöz daha kitap çıkmadan kolları sıvadı kökeni Boşnaklar ve Bosna için bir kitap yazmaya başladı.

Bursa yazılarında çocukluk anıları, Tayakadın Mahallesindeki evi, babası, Bursa'nın ünlü yapıları, Uludağ, Bilge Karasu ile bir İznik yolculuğu, Bursa'da tarihin ilk grevleri, yabancı yazarların gözünden Mudanya, Bursa'nın florası, Tahtakale, çeşmeler, hamamlar, kaplıcalar, ünlü mahalleler konu ediliyor, anlatılıyor.

İsmet Tokgöz Refik Halit vesilesiyle Bursa'lı kadın ipek işçilerinin ne kadar güç şartlarda çalıştığını ve ilk grevlerini anlatarak tarihe belge bırakmış. Ayrıca Mudanya'yı Evliya Çelebi ve mütareke için gazetecilik görevi ile gelen genç Hemingway gözüyle de aktarıyor tarihsellik anlamında. Mudanya yazısı mübadelede gidenlerin ve gelenlerin trajedisini de yansıtıyor. Tanpınar'dan da sık sık bahis var kitapta, malum Bursa'da Zaman şiirinin ünlü yazarı...

Bu yazılar usta bir hikâyecinin kiplerden kiplere atlayan kâh ben kâh sen kâh üçüncü şahıs olarak dolaştığı sokakları üslup oyunları ve zevkle yaşatıyor.

İsmet Tokgöz diyor ki: "Hacı Sevinç mescidinin önünde, fırının karşısında ve şehre nefes verenlerin ayakta olduğunu bildiğiniz bu rikkatli saatlerde Bursa'nın da derinden derine soluk alıp verdiğini hisseder onun taze sabah havası ile kokusunu alarak içime çekerdim.

Vakit şehri koklamanın vakti idi." Bir şehri tanımak, yaşamak demek biraz da onu koklamak demek değil midir, dedi bu arada arkadaşım Sevil Avcı, bu satırları yazarken. İsmet Tokgöz kitabında Bursa'yı kokusuna varana kadar anlatmış bize.

Salih GÖZEK

TABULAR TEKİN DEĞİL

tan vakti turkuaz sabahta rüzgârlı göğe taşınırken
taflanın taç yaprağıdı turnanın telek düşürdüğü
tarikine tarif beklemeden kül iziyle giderdi

taş avlularda çatları nar / harımlar hep tenhaydı
taş sokaklardan gittim kayıp enlemlere / görmediler
tırpana yenilmiş tınaz gibiydim tahrir edilen / bilmediler

tenhahlığın telaşı gezinirdi tirabzanlarında eski evin
tetiğe teşne totemin baykuşlarında tıs yok / bacalar yıkık
tarlada toprakta ter bırakırken babalar törenle
tiranlar tohumu talan ederdi / tanrı umarsız ve tutarsız
talihsiz çocuklardık tavra kesmez kederli / testimiz kırık

topladım arta kalanları / tekin değildi feneri sönmüş gece
tuz ve tütün taciriydim yaralı sokaklara basılsın için
taşra tapınaklarına tarih düşürdüm yıkılsın diye
tanrıların kayrası yoktu hiç / hep kir doldu içimize

tedirgin bir tehircirdi takvim yaprağına düşürülen gün
toprakla taşla kapattılar suyun yolunu / tersine dünya
tayların taşkın yelesinde çakardı şimşekler tel tel
tuzaklar turaça idi / tren traversleri kırıldı bütün
turfa şehirlerde tirşe sular aradım temmuz cinnetiyle

titrerdi sol yanım umulmadık tesadüfle sana rastlarsam
tılsımı bozulurdu yıldızların / sinsi bir yangı geçerdi içimden
travmalarımı elini tutamadan payımıza düşen ayrılık

tek başıma kanadım hep / göçen ırmakları dost edindim
tabularımı yıktım / yaşamışsam bunca çürümüşlüğe tanık
teslim olmam terk ettiğim ne varsa / kendi elimden gayrısına
tutunmam artık.

Ahmet AKARSU

KALAMIŞ'TA BİR CUMA SABAHI

Kalamış'ta bir Cuma sabahı

Heybesi kırıslara dayalı bir konaktayım.

Islak yufkalar avludaki kovanın içine serpilmiş

Kozalaklar toprakta kemikleşmiş.

Tornavidamla ben ambardan bilmeceler taşıyor,

Her biri için kalıplar çıkartıyorum.

Eritilmiş kömür gibi içime doldurduklarımı sofadaki basküle
[yükliyorum.

Ta madenlerden gelen o loş fesleğen kokusunu, içim diye
[çekiyorum.

Hüseyin KORKMAZ

GÖK, YORGUN BİR KUŞ

gecenin hüznü çöküyor göğe
gök, yorgun kuş bu gece

pencereye konmuş ayışığı;
tıklattır durur al içeri beni--
der gibi
kapıda süt dökmüş kedidir gece

sessiz, kışkırtılmış yaz
sakin duran üzgün gök,
gar, gurbet trenini özler;
rayları gözler doğu ekspresi

paslı sese kulak kabartarak
dinler
gece
kırık mızıkadan armoniyi

su tadında gözleri
günebakana küs
dünü çağıran adam
gölgesini giyinir bugün

hüzne çöreklenmiş gece
adam
kadının adını
kuru bir parça ekmeği
karınca yuvasına ufalar gibi
öyle rahat
öyle içi huzurlu
dile döktü ki
gelip dinledi onu gece

şafağı bir kuş gibi tırtıkladı gece

ceviz sandığa vurmuş şimdi
kiremitler arasından
şiirin gülüşü

Nihan İŞIKER

YAZ UYKUSU

uykuya aldık tüm saatleri
o eşsiz renkler kaldı ipek kumaşlarda

şaraba dönmüş salkımlardan yedik
sarhoş olduk gerçeklerden

hayalî oyunun
hayalî galibi de yenilince
uyudu
uykulu saatler, dakikalar, saniyeler

hayat gömüldü uykunun tam ortasına
düşlerin şiddeti dahi yetmez uyandırmaya

Mehmet RAYMAN

SİSMİK BİR

sindikçe sindim
bu kalabalığın içine
kimin yüzüne baksam
yazım güzüm iç içe
her sabah el sallıyorum
sabah güneşine

sismik dediler
beş metre de bir nokta istediler
milim milim aradım rakamları
hiç görmedim bize düşen makamları
çaktığımız kazıkları bile söktüler
bir türlü yakalayamadım
elimini altına düşen düzeci

ne tarafa dönsem
aklım başım hat boyu sersem
hiç durmuyor yerinde tekir dağın güneşi
göklere baktıkça aklıma geliyor
asumana düşen yolların imgesi

senin için bayram seyran yok dediler
her gün iki yüz kazık çakmalıymışım meğer
zilin sesini duydun diyor tombalak kafa
korsa bağlanayım derken zaman kalmadı forsa
günlük tutayım bari bundan sonra

yönümü kuzeye çevirsem
az doğuyu gösteriyor yeşil ışığın pırpır
bulutların arkasına saklanmış birkaç uydu
oysa başağımı çeken ekinler hep bana uydu
uzun ince yollardan geçtiğimi kim duydu

tanrım
çok ezgin geliyor aldığımız ölçüler
yerin altı sulu sepken damla
her gün biraz daha gevşiyor
yakama diktiğin sedef düğme

Dilek BAYRAM

AHENKSİZ

Bize biçilen rollerden hangisini oynamak istediysem
yarım kaldı.
Bize biçilen rollerden çaldım bir tane ben de
ve kaçtım.
“tek bildiğim hiçbir şey bilmediğimdir “ demiş Sokrates...
Kavgalar kentinden hiç ayrılamadım.
Balballar diktim,
Yitirdiğim gençliğimin üstüne...
Ölümü kaç kez tatmanın eşliğinden dönenler
Yalanın ekolojisinin olmadığı yerdediler.
Hayat dediğin aldığın nefes, yaşadığın andı...
Vardı, yoktu, sırdı...

ŞER CEPHESİ

Hüseyin PEKER

2007 yılında Behçet Necatigil Şiir Ödülünü *'Tek Vuruş'* kitabımla aldığım sıralardı. Ödül şartnamesinde yayın tarihleri belirtilirken, benim kitabımın bir ay sonrası olduğu farkedilmiş, buna rağmen ödül jürisi 'insiyatif kullanarak ödülü bana vermişti. O dönem jüride Mehmet Taner, Doğan Hızlan, Haydar Ergülen gibi seçkin kişiler vardı hatırladığım kadarıyla. Buna bazı '*şer odakları*' basın toplantısı yaparak ve basına bildiri dağıtarak şartnameye bir aylık uygunluk olmadığı için ödülün bana verilmemesi yönünde sorun çıkarttılar. Ama başaramadılar, jüri bana verilmesi yönünde ısrar etti, ve ödül nitekim de aynı yıl bana verildi. Bu cepheyi yaratan kişileri bugün bile bildiğim halde isimlerini açıklamıyorum. Bir tanesi aynı yıl kitap çıkarıp kendisine verilmesini beklemiş, ünlü felsefe düşünün şairlerden birisidir. Bir tanesi de İzmir'de bütün zirzop muhalif kanallardan yerini esirgemeyen, sarsıcı biri..

Arasıra ortaya gene dökülüyor bu gereksiz 'muhalif varlıklar',
Bazıları anadan doğma karşı çıkmaların adamı örneğin.
Ne yapsan; kendini beğendiremezsin, bulur bir tarafını,
çıkıntılık yaratır, bozukluk yapmada üstüne yoktur, bilirim;
ama gene de yumuşamış kimliğimle onları tekrar ortalarda
görme sevincimi yaşatmak istedim. Yazık bana tabi.
Uğraşma be adam böyleleriyle! Bozuk plağı sen mi
düzelteceksin?

Buna benzer bir şeyi geçen ay yaşadım: *Akatalpa* mayıs sayısında yazdığım 'Kelimelere Fiyonk, Taşlara Düğüm' yazımın ana konusu arkadaş, tüm iyi niyetle şiirini psikanalitik öğelerle açıklama çabalarımı tersinden okumuş, oysa ben onun çocukluğunu geçirdiği Allaben deresinin sinekli kıyılarından, İzmir'in Konak semtinde duvarı nemli, rutubetli bekâr odasında zorlu koşullarda kendini yetiştirip, gurbetçi kimliğindeki yüksek çabasıyla doğuda bir üniversiteye öğretim görevlisi olması konusundaki takdirimi de işin içine katarak, şiirindeki '*noire /kara*' çizginin doğuşunu aksettirmeye çalışmıştım. Hiçbir kötü niyetim olamaz. Böylesi, 'anlaşılması zor' şiirindeki çalkantının kaynağına inmeye çalışmıştım. Arkadaş böyle zorlu günlerini unutturmak istiyor belli ki, benim yazımı facebook duvarında aşağıdaki tür tanımlamalarla yerden yere sokmaya çalışmış: '*yazdıklarınızı geniş idrak zaviyesine sığdırabilmeyi başarabilip de öyle kaleme alsaydınız*'.

Bir kere beyefendiye söyleyeceğim ilk sözüm şu:
Kimse kendi şiirinin istediği gibi anlaşılmasını beklemesin. Herkesin ayrı bir bakışı, anlayışı vardır. Şiiriniz ortaya, okura sunulduktan sonra, getirdiğimiz çağrışımlar çizgisinde istediği türde anlaşılabilme özgürlüğüne sahiptir.
'üçra yalnızlığımla ne ruhsal akrabalığımız, ne de mezhep / meşrep birlikteliğimiz var'
Arkadaşın bu psikopat ve kendini beğenmiş yaklaşımları daha da ileri gidiyor ve yazısını süsleyip durduğu karmaşık dil hallüsinasyonları perçeminde '*iyi niyetten eser olmayan bir karakter analizi*' olarak

anlaşıyor. Bu kadar kötümser bakış niye, anlayamadım? Hani '*Poesi noire*' (Kara şiir) olarak tanımlamamın birazına hak veriyorum. Tamamıyla kötücül bakışlarla yaklaşıyor yazıma. Aslında iyi okuyan farkedecektir ki, size kendini beğendirmek için yaratılmış bir yalalaklık eseri değildi yazım. Sizi kötülemek gibi bir amacı da asla yoktu. Sadece şiiriniz yerine koymakta zorlanacaklara, ben böyle bir yol göstermişim. Allaben deresindeki kötü kokuların artık üstünü örttüler, korkmayın, oralar bile bağık bahçelik parka dönüştü. Kimse kimsenin yoksul bütünleşen geçmişine bir söz söyleme ve açık etme hakkına sahip değildir. Böyle saplantılı biçimde bakmayın hakkınızda yazılanlara.

Arkadaş devam ediyor:
'Ne ters, ne tuhaf adamsınız, keşke bu GARABETİ YAZMASAYDINIZ' işte hakkında bir şiir açılımı yaratmaya çalıştığımız şair, sizi bu sözlerle (keşke benim hakkımda yazmasaydınız) nitelemesi yapıyor. Akatalpa mayıs elinizdeyse lütfen bu araştırmamı bir kez daha okuyun, ve neresini garabet sayacağımız konusunu birlikte konuşalım? Şer odakları bir kez daha karşımızda, irili ufaklı bir tomar varlıkla birleşerek hem de..

Dünya Balkısı

şiir

Sinan Karadeniz

Hayal Yayınları, Mayıs 2018, 64 s.

Çıktı!

Kör Güvercin Dansı

şiir

Abdurrahman Şenel

Mühür Kitaplığı, İstanbul, Mart 2018, 88 s.

Çıktı!

Aynen Abi! İyi geceler...

şiir

Barbaros İrdelmen

Artshop Yayınları, İstanbul, Nisan 2018, 96 s

Muharrem SÖNMEZ

*Bİ MANİNİZ YOKSA

*-şiir ve mafyanın yöntemleri benzer
ikisinden de canlı çıkamazsın-*

on sene
olmayacak olanın uzayda kapladığı yer
işte o gün bıraktım tütünü anasonu ve doğum günlerini
birden sızmaya başladı sinüslerimden yaşamak
kaşını ishal ve karaciğer yatmezliği
şimdilik hayatına kaldığım yerden rastla
bir elinde kumanda diğer elin hâlâ kayıp

sen kaybetmedin oysa onlar kazandı
istemek fiilinden bir transatlantiğe binip gittiler
karada ve geride bırakılanın sadece umudu var
başka neyinden soyacaklardı ki insanı

tam kırk yıl
olmuş olanın yeryüzünde kapladığı gölge
akordu hiç tutmamış bir çalgıcıyla aynı hikâyede
nuri bilge filmlerinin sıkıntılı kurbanı
buhran içindesin ama her şeyi olağanlaştırıyor yine de
kar tanesinin yavaş çekim düşüşü
ve hiç unutmama en hızlı neresinden kirlendiğini insanın...

*]güneşin borsasında simsar idim
saz diye çaldılar kışımı
hiç böyle tahmin etmez idim
matkapla kutladılar yeni yaşımı[**

Ayfer KARAKAŞ

DEMİR STİLETTO

Geçmek bilmedi o is, lambama sürdürdüğün o is
Bir çerçeve gibi doldurulmayı bekledi ölüm bende
.vitrindeki o siyah elbisenin boşluğu ydu üstümde yaşamak.

.Rimelin yanağıma çizdiği siyah nehirle uyudum çok gece.

Bir çiğ kopuyordum kalbimde Bokböceğinin öyküsünü
yazarken

Birbirine kenetlenmiş halkalarım dağıldı

Ağrımı köpürten akıl depremim
Gölgeyi kuşattı yalnızlık eksenini
Dönüyorum çemberimde
Altımdaki ovanın şakağında çiçek

Tıkırtısından tanınan demir stiletto
Gölsinekleri, tırtıllar ve çekirgeler
Duyargalarını işletip kaçıştılar çil çil
Eh bu demir stiletto teneffüste
Rahatınızı bozmayın
Gölsinekleri, tırtıllar ve çekirgeler

Şerif TEMURTAŞ

AY BULUT İÇİNDE

yangınlar içinde bir çağ
yaralı kuşlar uçuyor gökyüzünden
bir bulut geçiyor ıpslak

akıyor bir ırmak gök maviden
yanıyor içdeniz
alaz buz tutuyor kahrından

yeşilden bir öpücük alıyor
asma yaprakları
zeytin oluyor sofrasına terin

ördekler geçiyor doruklardan
su taşır gibi yangına
kanat çırparak güneye

gece ayaz ve şiir kokuyor

yangınlar içinde bir çağ bu
kor ateş içinde duygular
göçmen kuşlar telaş içinde

hangi yola girsem bir çıkmaz sokak
hangi dala tutunsam çürümüş
beni ancak kavgalarım çelikleştirir

girerim bir magmaya porsuk evinden
kaçarım bir dereden bin barikata
kuşandığım bir yol kavşağıdır artık

bileklerim sanki bir taş
karaduman çöker tepeye
yangınlar içinde bir çağdır yaşanan

Nisan 2018

Fikret ÇELİK

SEN VAKTİ

Dilimde ıslanmış adın,
Yine sen vakti.

Gözlerin ışık saçıyor
Geçtiği yollarda.

Yüzün, yüzlerce yüze düşmüş
Gümüşsuyu'dan Beşiktaş'a,
Aşk senliyor her yer.

Gülüşün yedi tepesini
Hapsediyor kentin.

(Tebdili kıyafetim boğazında kentin)

GÜZ MANİLERİ

Sonbahar ya da güzüm
Size tutuyor yüzüm
Cennette miyim neyim
Ne bu nur, iki gözüm...

Kalbi yakınlığımdır
Dikkafalılığımdır
Şu muhteşem sonbahar
Özelce hanlığımdır...

Koyguncuk masalımdır,
Asilim, asalımdır;
Baharın yazın sonu
Sonbahar, kutsalımdır...

Daima mütebessim.
En - en sevdiğim mevsim.
Dünya dört kısım ise
Ruhumda açan kesim...

İkinci bahar demek,
Bun'olsun tutmak gerek;
Ve bin rengin içinden
Sonsuzluğu gözlemek...

Dede dağlığımdayım
Baba bağılığımdayım
Ne var ne yok çıldırmuş
Renk krallığımdayım...

Sonbahar, güzelim gel
Ormanda gezelim gel
Gel biz de kâm alalım
Ahirim ezelim gel...

Sonbahar büyük aşkı
Turuncun salkım salkım
Sarı kırmızı yeşil
Dünyaya inmiş alkım...

Sen yaprak uzmanısın
Turuncu ozanısın
Sarı kırmızı rengin
En doruk zamanısın...

Sonbaharın bin rengi
Belki de bir aşk cengi
Periler arar bulur
Cenk içinde ahengi...

İlkyazda biten otlar
Sonyazda gümrah patlar
Buna tanıktır sincap
Tık tık vurarak kutlar...

Kıçımızı yayalım
Şu tepeden kayalım
Ayların adlarını
Birer birer sayalım...

Birinci ay eylülüdür
Cerbezeli bir güldür
Aldırma eylülçüğüm
Hüküm sür, güldür güldür...

Bence beşinci mevsim
Çok yakışmış bir isim;
Eylül ayların şahı
Bakmalı resim resim...

Bir diğer güzel adı
Gönlüme gül doğradı
Eylül, İlgüz çok yerde
Sanki bir halk baladı...

Ekim tohum ekmektir
Yediğimiz ekmektir
Bolluk bereket için
Biraz zahmet çekmektir...

Tohum ekilmek için,
Fide dikilmek için.
En sıradan otlar da,
Sağdı, sevilme için...

Ortagüz -Teşrinievvel
Duymuştur yedi düvel
Yine de çağırılım
Bütün dillerle: Gel, gel...

Sonbahar sonu kasım
Kışla yakından hisim
Gün, ışığı kısınca
Kasıldım kasım kasım...

Teşrinisani - Songüz:
Şiirsiniz düpedüz.
Adlarla ve tatlarla
Yaşıyoruz yüz be yüz

Sonbaharın Türkçesi
Hatta belki incesi
Güz sesini dinleyin
Zarafetin lehçesi...

Güz benim hüznü yerim
Hüznü üzümle yerim;
Gam kasavet keder dert
Tasa, beslendiklerim...

Gülmek - ağlamak değil
Kara bağlamak değil
Sonbahar denen yurtluk
Üzumdür divil divil...

Kardeştir güz ve üzüm
Damlar üzümünden özüm.
Ölümsüzlük özgürlük
Tomurur süzüm süzüm...

Üzüm suyu şaraptır
Es geçenler haraptır
Üzüme anne denir
Kızı töre adaptır...

Adap mı, elbet şarap
Tut ki içimlik kitap
Birkaç yudum atınca
Gökten süzülür mehtap...

Ana kız muhabbeti
Divan Şi'ri hikmeti
Sofî üzümünü yer
Şair kapar kısmeti...

Ekim ayında hünkâr
Hızla huzura çıkar
Herkes biraz biraz
Sağlar sanki bir çıkar...

Sütkardeşi körtopal
Anladınız portakal
Yiyeceğiz hep daha
Tanrı vermesin zeval...

Hem oğlumuz kızımız
Gökteki yıldızımız
Sulu meyve der isen
Mutfakta hazırımız...

Şişkincim mandalina
Turuncu minik ana
Öyle seviyorum ki
Seni, çılgıncasına...

Mandalina iyidir
Kend'âlinde büyüdür
Hiçbi şey yapmasa da
Bişeyimi büyüdür...

Bana her yer kilimdi
Gençlikte sevgilimdi
İlaç geldi terk ettim
Sulu dilim dilimdi...

Greyfurt tehlikeli
Rasgele yememeli
Güçlü ilaç içenler
Hekime bildirmeli...

Hani nerde canevi
Bugün bize bir çivi
Gibi tutundu iyi
Dün Çinden gelen kivi...

"Ayva sarı"... "sonbahar"
Gelir sepet sepet "nar"
Sevinir Cahit Sıtkı
Bize kakhaha atar...

Nar ağacı ağacı
Oyacı ya boyacı
Takacağım başına
Kırmızı gelin tacı...

Epey gümrah bir pınar
Ancak ince'nce kanar
Mayhoşunun yanında
Ekşisi tatlısı var...

Ayva gelmiş duymadım
Kabuğunu soymadım
Tadı da pek güzeldi
Yedim yedim doymadım...

Uzak köyden gelirdi
Bizim evde kalırdı
Parası olmayanlar
Buğday ile alırdı...

Koşup geldi kafiye:
Sesli bir davetiye,
Tellal çığırtılırdı:
"Ayvacı geldiiiiii!.." diye...

Babamın arkadaşı
Şüphesiz kalp yoldaşı
Bana kızını verip
Olcekti kervanbaşı...

Hasan dayıcığım, ah
Doğmuyor bazen sabah
Birden gelmez oldunuz
Anladık, ağladık, vah...

Elma ile elması
Tema ile teması
Karıştırmasak bir an
Aşsak şu ihtirası...

Ayak çıplak, basmaylan
Ağaca çık elmalan
Sefa hep başkasına
Biraz da sen nemalan...

Yedikçe boyna yerler
Ortada başeserler
Onca elma içinde
En hoş Amasya derler...

Bıçaklarla oymuşsun
Elmaya pek doymuşsun
Ocaklığın üstüne
Fotoğrafım koymuşsun...

Evet kaldım gurbette
Gurbette değil dertte
Elma armut portakal
Avuntudur elbette...

Bak güz geldi muştula,
Yeni zulalar bula.
İkincil meyvelerde
Bir numara muştula...

Yeni tat bulmak sanat
Hünnap yemediyse tat
Aynısın yiyip durma
Damağa yeni tat kat...

Çık çık, sakın erinme
Dallardan aşâ inme
Kalbine şifa olsun
Alıç ye, hiç çekinme...

Çıkmış çıkmış ahacık
Şu renge bak kızılıcık
Temmuz ekim arası
Ölçülü ye azıcık...

Yazdan kalma hatıra
Hastayım ahlatlara
Durduk yerde tatlanırdı
Sen iyisini ara...

Yabani armut derler
Bir sincap gibi yerler
Kaba bakış yurdunda
Bence gizli bir cevher...

Ey ahlatlar ahlatlar
Kıraçta bodur atlar
Başlamadan bittiler
Muhayyel seyahatlar...

Mürdüm! diye bağırdım
Görmeyeni çağırdım
Pazarın harikası
Mürdümler pek ağırdım...

Çıkmış mürdüm eriği
Mor mavi eriyiği
Yemeden geçme'n sakın
Dedelerin dediği...
Adı güzel böğürtlen
Kurtlar-kuşlarındın sen
Süslenirdi çalılık
Pembe dışkılar ilen...

Ben de yerdim bolcana
Susayınca fincana
Özsuyunu sıkardım
İçerdim kana kana...

Bir adı da mormeni
Verem etme sen beni
Güzel türkülerle kal
Börtlen değil albeni...

Derelerde biterdi
Cüm'lâleme yeterdi
Börtlen ya da mormeni
Hafiften bir eterdi...

İda mı anayurdu
Yavrucuk ahududu
Perişanlık içinde
Onu talih korudu...

Yürü ya Yürük, yürü
Eriğin bin bir türü
Her birinden bir tane
Yapacak koca sürü...

Bildik meyve değildi
Bazen böyle denenir
Palamudun pelidi
Külde pişirilip yenir...

Nerde hinci lop incir,
Sussam kalbim pek incir...
Sarı ve boynu bükük,
Biraz bizim gibidir...

Kara incir sar'incir
Gel özlemimi dindir
Öyle özlemiştim ki
Dedim bu nasıl dindir...

Bursa Karası çıktı
Canımı fena sıktı
Bardacık ve Lop incir
Toptan auta çıktı...

Kara incir hastası
Meleklerin pastası
Başka kim yapabilir
Bu kertede hassası...

Suların durusunu
İncirin kurusunu
Severim ve kollarım
Bilemem gerisini...

Hafif sıyrılmış bluz
Fırlamış gümüş omuz
Meyvelerden sırada
Elbette altın boynuz...
Muzu pek çok severler
Gevik gevik geverler
Çocuklar ihtiyarlar
Kendince dilaverler...

Benle hasbihali var
Yerlisi ithali var
Muzsuz kalmayasınız
Dünyanın bin hali var...

Yerlisini severim
Daha az şeker yerim
Yaşasın Çukurova
Yaşa Anamur derim...

Sorma neyi niçini
Aldıladı piçini
Türküye boyadılar
Bir findığın içini...

Fındık yedim diyen yok
Yiyeni bir duyan yok
Onca fındık yedik de
Gabını bi soyan yok...

Ah-ah, ah-ah kestane
Aman ne iri tane
Uludağ mıdır kökün
Ele düştün fettane...

Bursa bilinir sözde
Aydın Bursa'dan önde
Kestanelerimiz ki
Hem güzide hem gözde...

Ah ceviz ulu ceviz
Seni ne çok severiz
Şöyle gürleyiversen
Düzsek güzel bir çeyiz...

Kesiğimizde payam
Şöyle otları yayam
Az yiyem şifa olsun
Şu aymazlıktan ayam...

Payam badem aynı şey
Bırak şaşkınlığı hey
Kend'elimle yedim ya
Saltanat bu, ağabey...

Çam fıstığı ya künar
Tek ağaçtı o yıllar
Özel mülk ama olsun
Hasan dayıcımız var...

İlkokulda cebimiz
Çitlembikle tertemiz
Diğer cep kuru incir
Ne kadar şanslıydık biz...

Köy ve kent hane hane
Çitlembik tane tane
Çitlembik yiye güzel
Ne kadar şairane...
....

Zamanı karıştırdık
Şu güzü ayrıştırdık
Kopmuş idik köklerden
Herkesi barıştırdık...

Ey koca güz-sonbahar
Yerden tüten som buhar
Yitirdik yolumuzu
Göz kırıyor köhne gar...

Yerde çarık sırta har
Kızıoğlan kız sonbahar
Bu mevsimi yaşamak

Herkes için iftihar...
Söylesene yüce güz
Kararacak mı gündüz
Hırp diye donacak mı
Göller ki yüzdüğümüz...

Hazır olmak iyidir
Toprağımın huyudur
Taşımam bir çöp bile
Her şey hepten zayıdır...

Sonbahar atma beni
Şu kışa satma beni
Yel eser toparlarım
Uzâ fırlatma beni...

N'etsen n'apsan gidiyor
Sanki veda ediyor
Sorulan sorulara
Sadece belki diyor...

Belki yüzde ellidir
Gramajı bellidir
Sonbahar âşıkları
Biraz hassas, tellidir...

Sonbaharın yenisi
Dedecimin hunisi
Uçup gelirler mi ki
Tutamadım hay aksi...

Sanmam dostlarım sanmam
Öyle kolay inanmam
Hiçbiri gelmez geri
Masallara inanmam...

Yararını saymam
Son mektuba doyamam
O bana kıysa bile
Sonbahara kıyamam

Sucuk gibi solucan
Kırkayak ki yirmi can
Hoşgeldine gelmişler

Anacan ve babacan...

Deryada bir duvarım
Hoşgeldiniz dostlarım
Siz de gelecekseniz
Sizinle sona varım...

Yaz sonu güz sağdıçım
Ağzını büz sağdıçım
Kış ilkbahar yaz geçti
Ne kadar düz sağdıçım...

Gözlerimde yok fer, dost
Bu sefer son sefer, dost
Ben iyice farıdım
Ya yıkım ya zafer, dost...

Yerin boncuğu musun
Göğün çocuğu musun
Buhar oluyorum bak
Sen sonsuz kuğu musun?...

Bahar çiçek-güz meyve
Bahar eda-güz cilve
Sonbahara boğuldum
Kâr etmez şive işve...
Güzü az yürüttüm ben
Hem net hem brüttüm ben
Dünya âlem bilsin ki
Kütüğü çürüttüm ben...

Güz, artık kendine bak
Dönüşüm beni bırak
Bir sis ya da dumanım
Uçuyo'm uzak uzak...

Divil: Salihli-Kurtutanda "üzüm salkımı" demektir. Divil divil: salkım salkım.

Hinci: şimdi.

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 40 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR37000670100000072092839
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Zühtü Engüdar (Alipaşa Mah. Konuralp Cad. Karnur Apt. No: 22 D: 3 Osmangazi- BURSA)	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalızâde Cad. 7/27 Setbaşı - BURSA
Yazışma ve posta kargo adresi	: PK 68 16361 Ulucami - BURSA		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 - 7685		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.